

141
22

अथ

॥ शिवानन्दलहरी ॥”

श्रीशङ्कराचार्यप्रणीता ।

Shivanand Lahari

१४१
२२

मपि नि कटभाजामसकलभंचिरंयावे शंभो शिव तव पदं भोजयुगले
 स्मृतौ शास्त्रे वैद्येशकुनकवितागानभणिते पुराणे मंत्रे वा स्तुतं न टन ति
 हास्येष चतुरः॥ कथं राजा प्रीतिर्भवति मयि को हं पशुपते पशुमां
 सर्वज्ञप्रथितकृपयापालय विभो॥५॥ द्योवा मृत्पिंडोऽप्यगुर
 पि च धूमो ग्निरचलः पटो वा तंतुर्वा परिहरति किं द्यौरशमने॥ वृ
 था कंठक्षोभं वहसितरसात्कवचं सायदां भोजं शंभो भज परम
 मसौख्यं व्रज सखीः॥६॥ मनस्वत्या राज्ञे निवसतु वचस्तो
 त्रमणितो करो चाम्यचीयांस्तुतिरपि कथा कर्णन विधौ॥भ

राम
२

वध्याने बुध्निर्नयनयुगलं मूर्तिविभवे परग्रंथाकरणे परशिवभ
 वामी हवधिरः॥७॥ यथा बुधिः शक्तौ रजतमिति काचाश्म
 निमणिर्जले पौष्टे क्षीरं भवति मृगवृष्णा ससलिलं॥ तथा
 देवभ्रांत्या भजति भवद्व्यान्जडमना महादेवत्वं वै मनसि
 च नमत्वा पशुपते॥८॥ गभीरे कासो रे विशति विजने घो
 रविपिने विशाले शैले च भ्रमति कुसुमार्थं जडमतिः॥
 समर्प्य कंचितस्सरसि जसुमानाथ भवते सुखेनैवस्था

कीटत्वं

तुंजनइहनजानातिकिमहो॥१॥ नरत्वंदेवत्वंनगवनमृगत्वंम
शक्तापशत्वंभवतुविहगत्वादिजननं। सदात्वयादाज्वरस्मर
णपरमानंदलहरीविहारसत्तंचेदुदयमिहकिंतेनवपुषा॥१२०॥
पटुवांगेहिवायतिरपिजटीवातदितरोनरोवायःकश्चिद्वतुभवकिं
तेनभवति॥यदीयंदसंयदिभवत्पनिपशुपतेतदीयस्त्वशंभोभव
सिभवभारंचवहसि॥१२१॥ गुहायांगेहेवाबहिरपिवनेवादि
शिखरेजलेवावहोवाकसतुवसतेः किंफलमिति॥तुथे
वंस्वस्यांतःकरणमपिशंभोतवपदेस्थितचेद्योगोसो
सचपरमयोगीसचस्करवी॥१२२॥ असारेसंसारेनिज

राम
२

शिवानन्द

५॥
२२

श्रीगणेशायनमः॥ कलाभ्यांचूडालंकृतशशिकलाभ्यांनिजतपःफलाभ्यां
भक्तैषुप्रकटितभलाभ्यांभवतुमे॥ शिवाभ्यामस्तोकत्रिभुवनशिवाभ्यां
हृदिषुनर्भवाभ्यामानंदस्फुरदनुभवाभ्यांनतिरियं॥१॥ गलंतीशंमोक्षदि
भवसरितः किल्बिषरजोदलंतीधिक्कुल्यासरणिषुपतंतीविजयतां॥
दिशंतीसंसारभ्रमणपरितापोपशमनं वसंतीमच्चित्तेचिरमपिशिवानं
दलहरी॥२॥ त्रयविद्यहृद्यत्रिपुरहरमाद्यत्रिनयनंजटाभारोदारंचल
दुरगहारमृगधरं॥ महादेवंदेवंमयिसदयभावंपशुपतिचिदात्मकमा
वांगिशिमविलंबंहादिभजे॥३॥ सहस्रवर्त्तताजगतिविबुधाःक्ष
दफलदानमन्यस्वप्नेतांस्तदनुसरणतत्फलं॥ हरिब्रह्मादीना

कहरी.

त्मन्नीतिश्चेन्नवशिवक्तृत्वाः रवतुवयं ॥ १९ ॥ सदामोहादव्यां चरतियुवतीनां कुचगि
रोनट्याशाशाखास्वटतिचरतिस्वरमभितः ॥ कपालिभिस्तेमेहृदयकपिमत्यंतच
पत्तं दृढं भक्त्या बद्धा शिवभवदधीनं कुरुविभो ॥ २० ॥ धृतिस्तं भाधारां निजगुणानि
बद्धां निगमनां विचित्रां पद्माब्ध्यां प्रतिदिवससन्मार्गघटितां ॥ स्मरारेमच्चेतस्फुट
पटकुटी प्राप्य विनादां जयस्वामिभक्त्या शिवसहगणेः सेवितविभो ॥ २१ ॥ प्रलो
माद्यैरर्थो हरणपरतंत्रोधनिगृहे प्रवेशोद्युक्तः सन्भ्रमति बहुधा तत्करपते ॥ इमंश्चे
तश्चोरं कथमिव सहेतुं करविभो तवाधीनं कृत्वा मयि निरपराधे कुरु कृपां ॥ २२ ॥ क
रोमि त्वत्पूजां सपदि सखदो मे भवविभो विधित्वां विष्णुत्वं दिवा सिरवतु तस्याः फलमि
ति ॥ पुनश्चत्वां द्रष्टुं दिविभुविवहन्पक्षिमृगतामदृष्ट्वा तत्त्वेदं कथमिव सहेतुं करविभो
२३ ॥ इदं ते युक्तं वा परमशिवकारुण्यजलधेगतौ तिर्य्यूपंतवपदशिरोदर्शनधिया ॥
हरिब्रह्माणो तौ दिविभुविचरेतौ श्रमयुतो कथं तं भो स्वामि कथय मम वेद्योसि पुरतः २४ ॥

[illegible]

तत्सादांबुजमर्चयामि परमं त्वाचिंतयाम्यन्वहं त्वामीशं शरणं ब्रजामिव च सा त्वामेव याचे वि
भो ॥ दीक्षामेदिनाचा शुषीस करुणा दिव्येश्वरं प्रार्थितांशं भो लोकगुरो मदीयमनसः सोरथी
पदे शंकुरु ३० वस्त्रोत्थृतविधौ सहस्रकरतापुष्पाचने विष्णुतागंधे गंधवहात्मतान्नपच
ने बर्हिर्मुखाध्यक्षता ॥ पात्रे कांचनगर्भतास्ति मयि चेद्भाले डूचूडामणे राश्रूषां करवाणि
ते पद्मपते स्वामिन्त्रिलोकी गुरो ३१ नालं वासक देवदेव भवतः सेवानतिर्वानुतिः पूजा वा
स्मरणं कथा श्रवणमप्यालोकनं मादृशां ॥ स्वामिन्निष्ठिरदेवतानुसरणायासेना किं लभ्यते
का वा मुक्तिरितः कुतो भवति चेत् किं प्रार्थनीयं कुतः ३२ नालं वा परमोपकारकमिदं ह्येकं
पश्यन्तां पते पश्यन्तु क्षिप्तान् चरान् चरणान्वाल्या खितान् रक्षितुं ॥ सर्वामर्त्यपत्नाय नोष
धमिति ज्वालाकरं भीकरं निक्षिप्तं गुरुत्वं गलेन गिलितं नोद्गीर्णमेव त्वया ३३ ज्वालोयः
सकलामरादिभयदः श्वेदः कथं वा त्वया दृष्ट्वा किन्तु करोत्युत्तं करतलो किं पद्मजं बभूवुः ॥
जिह्वायां निहितश्च सिद्धिदुष्टिका किं कंठदेशे भूता किंतं नीलमणिर्विभूषणमिदं शोभो महा

लम्बद ३४ किञ्चमस्तवसाहसंपशुपते कस्यास्ति वांभोभवत्थेयं चेदृशमात्मनस्तिरियंचान्ये
 कथं लभ्यते ॥ अथ देवगणं त्रसं नुनिचयं नश्यत्पंचालयं पश्यं निर्भयं एकरविवचरत्यानंदं सो
 शोभवान् ३५ योगक्षेमधुरंधरस्य सकलभ्यः प्रदो योगिनो दृष्टा दृष्टमतोपदेशकृतिनो वाद्यं
 तरव्यापिनः ॥ सर्वज्ञस्य दया परस्य भवतः किं वेदितव्यं मया त्वीवा त्वत्परमं तरंग इति मे चिन्ते स्म
 राम्यन्वहं ॥ ३६ ॥ भक्तो भक्तिगुणादृते मदमृता पूर्णैः सन्ने मनः कुंभे सां बशिवां प्रिपल्लवयुगं सं
 स्थाप्य संवित्फलं ॥ नीत्वामंत्रमुदीरयन्नजराशरीरागारशधिं वहन्पुण्याहं प्रकटीकरोमि नितरां
 कल्याणमापादयन् ३७ अम्नायां बुधिमादरेण च मनः संतः समुद्यन्मुदामंथानंदं दृढभक्तिर
 ज्जुसहितं नीत्वामथित्वा ततः ॥ सोमं कल्पतरुं सपर्वकरमिं चिंतामणिं धीमता ज्ञानानं
 दसंधानिरंतरं मां सोभ्यमातन्वते ३८ प्राक् पुण्याचलमार्गदर्शनसुधामूर्तिः प्रसन्नान
 नः सोमः सद्गुणसेवितो मृगधरः पूर्णस्तमो मोचकः ॥ चेतः पुष्करलक्षितो भवति चेदानंदपां

धीनिधिः प्राबल्येन विजृम्भते स्म मनसां तस्मिन् ददा जायते ३९ धर्मे मे चतुरं धिभिः सचरितः पापं
 च नाशंगतं कामक्रोधमदादयो विगलिताः कालाः सुरवा निष्कृताः ॥ ज्ञानानंदमहोषधीः
 सुघटिता केवल्यनाथे सदारम्ये मानसपुंडरीकनगरे राजावतं सोऽस्ति ते ४० धीयत्रेण व
 नोधटेन कविताकुल्यानुकूलक्रमादानीं तैश्च सदा शिवस्य चरितांभोराशि दिव्यामृतेः ॥
 हृत्केदारयुताः स्रग्भक्तिकलमाः साफल्यमातन्वते दुर्भिक्षान्मम सेवकस्य भगवन् विश्वेशमी
 तिः कुतः ४१ पापोत्पातविमोचनाय शक्तिं देव्याय मृत्युं जयस्तोत्रध्याननतिः प्रदक्षिणसप
 र्यालो कनाकर्णनैः ॥ जिह्वा चित्तशिरोधि हस्तनयनं श्रोत्रैरलं प्रार्थितं मामाज्ञापय मां निरूपय
 मुहुर्मा मेव मा मेव च ॥ ४२ ॥ गांभीर्यपरिघापदं धनधृतिः प्राकारमुद्यन्मनस्तोमश्चात्मबलो
 घनेन्द्रियगणो दाराणि देहास्ति ॥ विद्यावस्तु समृद्धिरित्यखिलसामये समेते सदा उर्गातिप्रि
 यदेवमर्मकमनो दुर्गे निवासं कुरु ४३ मागच्छत्वमितस्ततो गिरिशो मय्येव तं कुरु स्वामिन्ना

६८ दिक्किरातमामकमनः कांतारसीमांतरे ॥ वर्तते बहुशोभामदनुषोमात्सर्यमोहादयस्ताच्छ्रुत्वा
 मृगयाविनोदमचिरादागच्छसंप्राप्यसि ४४ करलम्भमृगः करीदभंगोघनशार्दूलचिरंबोड
 तोघहंता ॥ गिरिशोविदाकृतिश्चचेतः कुरेपंचमुखोस्तिमेकुतोभीः ४५ छंदःशाखि
 खान्वितो द्विजवरैः संसेवितेशाश्वतेसौरव्यापादिनिखेदमोदिनसुधासारैः कलेदशपिते ॥
 चेतःपक्षिशिरवामणेत्यजद्यथासंचारमन्यैरलंनित्यंशंकरपादपद्मयुगलीविंध्येविहारं
 कुरु ४६ आकीर्णनरवराजिकांतिनिवहेरुद्यत्सुधावेभवेराधोतेपिचपद्मरागदलितेहं
 सव्रजेराश्रिते ॥ नित्यंभक्तिवधूगणेश्वरहसिस्वेच्छाविहारंकुरुस्त्वित्त्वामानसराजहंगिरिजा
 नाथांघ्रिसौधांतरे ४७ शंभुध्यानवसंतसंगिनिहृदारांमेघजीर्णछदास्वस्ताभक्तिलता
 छदाविलसिताः पुण्यप्रवालाश्रिताः ॥ दीप्यन्तेगुणकोरकाण्यपिवचः पुष्पाणितद्वासनाः
 ज्ञानानंदसुधामरंदलहरीसंविकल्पाभ्युन्नतिः ४८ नित्यानंदरसायनंमुनिजनस्वात्तांबुजा

भ्याश्रयंस्वच्छंदंनिजसेवितंकलुषहृत्सदासनाविष्कृतं ॥ शंभुध्यानसरोवरंजमनोहंसावतंस
 स्थिरंकिंक्षुद्राश्रयपत्वलभ्रमणसजातश्रमंप्राप्यसि ४९ आनंदामृतपूरिताहरपदांभोजा
 लवालोद्गतास्तेर्योपघ्नमुपेत्यभुक्तिरुतिकावारवोपद्मारवान्विता ॥ उच्चैर्मानसरोधमान
 परलीमाक्रम्यतिः कल्मषानित्यानंदफलप्रदाभवतुमेसत्कर्मसंवर्धिता ५० भृंगीचा
 नरोत्कृकः करिमदयाहस्फुरन्माधवाङ्गादोनादयुतोमहासितवपुः पंचेषुदानादृतः ॥ स
 त्यक्षः सुमनोबनेषुसुमुखः साक्षान्मदीयेमनोराजीवेभ्रमराधिपोविहरतांश्रीशैलवासीविभुः
 ५१ संध्यारागविजृम्भितंश्रुतिशिरस्थानांतराधिष्ठितं संप्रेमभ्रमराभिराममसकृत्सदाना
 विष्कृतं ॥ भोगीद्राभरणंसमस्तसुमनः पूज्यंगुणाविष्कृतं वदेश्रीगिरिमल्लिकार्जुनमहालिं
 गंशिवालिगितं ५२ कारुण्यामृतवर्षिणंघटविपद्भीमछटाघर्महंविद्यासस्यफलोदयाय
 संकलैः संसेव्यमिच्छाकृतिं ॥ नृसङ्गतिमयूरमडिनिलयंचंचज्जटांचंचलं द्रष्टुंवांछतिनील

७ कंधरसदात्वांमेमनश्वातकः ५३ आकाशेनलितेशिखिस्वफणिभूत्रेनाकलापीनतानुयाह
 मणवोपदेशानिनेदेः केकीयसोगीयते ॥ श्यामांशैलसमुद्रवांघनरुचिंदृष्टानटंतमुदावेदां
 तोपवनेबिहारसिकंतनीलकंठभजे ५४ आद्यायामिततेजसेश्रुतिशिरोवेद्यायसद्रपि
 णेविद्यानंदमयात्मनेत्रिजगतांसंरक्षिणोद्योगिने ॥ ध्यायेयाखिलयोगिभिः सुरगणेर्गे
 यायमायादिनेसायंतांडवसंभ्रमायजटिनेसेयं नतिः शंभवे ५५ संध्याधर्मदिनात्य
 येहरिकराघातप्रभूतानकध्यानेवारितगर्विर्जितंदिविषदां दृष्टिछटाचंचला ॥ भक्तानां
 परिलोषबाष्पविनतिर्दृष्टिर्मयूरीशिवात्तस्मिन्बुज्वलतांडवंबितनुत्तेतनीलकंठभजे ५६
 नित्यायत्रिगुणात्मनेपुरजितेकात्यायनीप्रेयसेसत्यायादिकुटुंबिनेमुनिजनप्रत्यक्षचिन्
 मूर्तये ॥ मायासृष्टजगत्रयायसकलान्मायांतसंचारिणेसायंतांडवसंभ्रमायजटिनेसेयं ७

८ पशुपतेः पादारविंदद्वयंचेतोवृत्तिमुपेत्यतिष्ठतिसदासाभक्तिरित्युच्यते ६२ आनंदाश्रुभिरात
 नोतिपुलकंनैर्मल्यमाच्छादनंवाचाशरवनखंस्मितेश्वजठरापूतं चरित्रामृतेः ॥ रुद्राक्षैर्भसि
 तेनदेववपुषोरक्षांभवद्भावनापर्यंकेविनिवेद्यभक्तिजननीभक्तार्भकंरक्षति ६३ मार्गेचा
 र्पितपादुकापशुपतेह्यंगस्यकूर्वायतेगंडूषांबुनिषेचनंपुरिपोपीयूषधारायते ॥ किंचित्
 भक्षितमांसशेषकवलंदिव्योपहारायतेभक्तिः किन्नकरोत्यहोवनचरोभक्तावलंबायते ६४
 वक्षस्तांडवशंकयाविचरतोवैवस्वतोनिर्जराः कोटीरोज्वलरक्तदीपकलिकानीराजनंतन्व
 ते ॥ दृष्ट्वाभुक्तिमधुगणेश्वनिभृताश्लेषंभवानीपतेयच्चित्तवपादपद्ममजनंतस्येहंकिदुर्लभं ६५
 क्रीडायंसृजसिप्रपंचमखिलं क्रीडामृगास्तेजनायत्कर्माचरितंमयाविभवतः प्रीत्येभवत्ये
 वतत् ॥ शंभोस्वस्यकुतूहलस्यवरणंमच्चैष्ठितंनिरुद्धंनित्यंमामकरक्षणं पशुपते कर्तव्यमे ८

नतिःशंभवे ५७ नित्यंस्वोदरपूरणायसकलानुद्दिश्यचिंतात्रायाव्यर्थपर्यटनं करोमिभवतः सेवां
 नजानेविभो॥ मज्जन्मांतरपुण्यपाकफलितरुवंशवसर्वातिरेतिष्ठनेचहितेनवापशपतेतेरक्ष
 णीयोस्म्यहं ५८ एकोवारिजबांधवः क्षितिनभोव्याप्तंतमोमंडलंमित्रालोचनगोचरोपिभवति
 त्वंसूर्यकोटिप्रभः॥ वेद्यः किन्नभवस्यहोघनतरंकिंदुष्टमः सतमंतत्सर्वव्यपनीयमेपशपतेसा
 क्षात्प्रसन्नोभव ५९ हंसः पद्मवनंसमिच्छतियथानीलांबुदंचातकः कोकः कोकनदंप्रियं
 प्रतिदिनंचंदंचकोरुस्तथा॥ चेतोवांछतिमामकंपशपतेचिन्मार्गमृग्यंविभोगोरीनाथप्रव
 त्पदाब्जयुगलंकेवल्यसौख्यप्रदं ६० ओटस्तोयद्रुदंशमेणपथिगः छायांतरोद्युष्टिभिर्मी
 तः स्वच्छग्रहंयहसुमतिथिदीनिः प्रभुंधार्मिकं॥ दीपंध्यांतसमाकुलश्चशिवनंशीताचत
 स्त्वंतथाचेतः सर्वभयापहं ब्रजसुरवंशंभोः पदांभोरुहं ६१ अंकोलंनिजबीजसंततिरयः
 कांतोपलंस्त्रिकासाध्यनैजविभुंलताक्षितिरुहंसंधुः सरिद्धुभं॥ प्राप्नोतीहयथातथा

वत्तया ६६ बहुविधपरितोषपुण्यपूरांस्फटपुलकांकितचारुभोगभूषां॥ चिरतरफलकांक्षिसे
 व्यमानांपरमसदाशिवभावनांप्रपद्ये ६७ अमितमुदमृतमुद्गुहंतीविमलभवत्पदगोष्ठमाव
 संती॥ सदयपशपतेसपुण्यपाकां हृदयशिशोर्यदंशभक्तिधेनुमेकां ६८ अहरहरहसिस्वतं
 त्रबुध्यापरिवसितुंसुलभः प्रसन्नमूर्तिः॥ अगणितफलदायकः प्रभुर्मज्जगदधिपोहोदिराज
 शेरवरोस्ति ६९ जडतापवृत्ताकलंकितावाचदुल्लचरत्वंचनास्तिमेदेव॥ अस्तियदिवदम
 हेश्वराहंभवदाभरणस्यनास्तिकिंपात्रं ७० आवृद्धभक्तिगुणकुंचितभावचापयुक्तैः शिव
 स्मरणबाणगणैरमोघैः॥ निर्जित्यकिंत्विषरिपून्विजयीस्त्वधीदृष्टानंदमावहसिसुस्थिर
 राज्यलक्ष्मी ७१ ध्यानांजनेनसमवेक्ष्यतमः प्रदेशंभित्तामहावलिभिरीश्वरनाममंत्रैः॥ दि
 व्याश्रुतंभुजभूषितमुद्गुहंतियेपादपद्ममिहतेशिवतेह्यनार्थीः ७२ भूद्वारतामुदवहद्यदपे

क्षयाश्रीर्भूदारएवकिमतः सुमतेहिलभ्यं॥ केदारमालिखतुभाक्तिमहोषधीनां पादारीवंदभ
जनं परमेश्वरस्य॥ ७३॥ आशापाशक्लेशाडुर्वासनादिच्छेदोद्युक्तैर्दिव्यगंधैरमंदैः॥ आशा
शाटीकस्यपादारीवंदं चेतःपेटीवासनांमेतनोतु ७४ कल्याणिनेसरसिचित्रगतिंसुवेषं
सर्वंगितस्तमनघंबडुलक्षणादयं॥ चेतस्करंगमधिरुह्यचरस्मरारेनेतुंसमस्तजगतांबु
षभाधिपूठ ७५ बुद्धिस्थिरामममहेश्वरपादपद्मसक्तावधूर्विहरणविसदास्मरंती॥ सद्भा
वतास्मरणाकीर्तनदर्शनादिसन्नोहितैवशिवमंत्रजपेनचित्ते॥ ७६॥ सर्वालंकारयुक्तांस
रूपदयुक्तांसाधुवृत्तांस्त्वर्णसिद्धिः संस्तवमानांसरसशुभगणैर्लक्षितांलक्षणादयं॥
उद्यद्भावाविशेषांउपनयविनयाद्योतमानार्थदेहांकल्याणंदिवगौरीप्रियममकविताक ९

न्यकात्वेगृहाण ७७ प्रतिपदमृदुवाचामाधुरीसाधुरीतिप्रकारितकवित्तवेच्छंभुनांगीकृतासीत्॥
सफलममवदस्मज्जन्मनोज्जन्मनोचेत्परमशिवदयायाः पात्रमेवाहमस्मि ७८ सदुपचारवि
धिष्वनुबोधितांसविनयांसहमुदासमुदीरतां॥ ममसमुत्तरसिद्धिमिमां प्रभोवरगुणेन
नबोढवधूमिव ७९ वक्षस्ताडनमंतकस्य कविनापस्मारसंदर्शनंभूभृत्यर्यटनंनमस्करशि
रः कोटीरसेघर्षणं॥ कर्मदंमृदुलस्यतावकपदद्वंद्वस्यगौरीपतेमचेतोमणिपाडुकाविहर
णंशंभोसदोगीकुरु ८० एष्यंत्वेवजनिंमनोस्यकविनंतस्मिन्वसामीतिमद्रक्षायैगिरिस्त्री
स्त्रिकोमलपदन्यासः पुरारव्यापितः॥ नोचेद्विषयग्रहांतराणिसुमनस्तल्यानिवेदादयः
प्रायः संतिशिलातटे पुनटनंशंभोकिमर्थंनव ८१ नित्यंयोगिमनः सरोजदलसंचारस
मस्त्वत्क्रमः शंभोतेनकथं कवेरयमराडुक्षः कवादक्षतिः॥ अत्यंतंमृदुलंत्वदंघ्रियुगलं
हामेमनश्चित्तयत्यस्मिन्लोचनगोचरंकुरुविभोहस्तेनसंवाहये ८२ कंचित्कालमुमाम

हेराभवतः पादारविंदार्चने कंचित्स्थानसधिभिश्चनुतिभिः कंचित्कथाकर्णनेः॥ किंचित्किं
 चिदपेक्षणेश्चनतिभिः किंचिदिनेषीदृशोयः प्राप्नोतिमुदात्तदर्पितभरोजीवन्समुक्तः
 खलु ८३ बाणत्वं च पभत्वमर्चनवपुर्भार्यात्वमार्यापते घोणित्वं सखितामृदंगवहता
 मित्यादिनृपदधौ॥ त्वत्पादेनयतार्पणं सकृत्तवान्त्वद्देहभागोहरिः पूज्यात्पूज्यतरः
 स एव नहि चैकोवातदन्योधिकः ८४ जननमृतिपुत्तानां शंभुभक्त्या चित्तानां न भवति
 सुखलेशः संशयो नास्ति तत्र॥ अजनिममृतनृपं सांबमीशं भजंते इह परगतिसौख्यं
 ते हि धन्यं लभंते ८५ शिवतवपदचर्या स त्रिधा नाय धन्यां भवममगुणधुर्यां बुद्धिकन्यां
 प्रदास्ये॥ सकलभुवनबंधो सच्चिदानंदसिंधो सदयहृदयगेहे सर्वदा संवसत्वं ८६ जल
 धिमथ नदस्रोतैव पातालभेदी न च तव मृयात्रो नैव पुण्यो पलब्धिः॥ अशानकुसुमभूषा १०

वस्त्रभूषणसंपर्याकथय कथमहंते कल्पयामी दुमौले ८७ पूजाद्रव्यसमृद्धयो विरचिता पूजां कथं
 कुर्महे पक्षित्वं च न वा किं त्वमपि न प्राप्तं त्वया दुर्लभं॥ जने मस्तकमं - - लुवमुमाजने न ते हं वि
 भोन ज्ञानं हि पितामहे न भवतस्तत्त्वेन तद्रूपिणं ८८ यदां कृतां भो निधिसेतुबंधनं करस्त्रा
 धः कृतपर्वताधिपः॥ भवद्विरालिंगितपद्मजाक्षः सदा शिवाब्धिस्तव भावनक्षमः ८९॥
 अशानं गरलं कणीकलापो वसनं चर्मचवाहनो महोक्षः॥ मम हास्यासि किं किमस्ति शंभो
 तव पादां बुजभक्तिमेव देहि ९० नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीशपूजाविधिभिर्ध्यानसमाधिभि
 र्नुतुष्टः॥ धनुषामुसलेन चाशुभिर्वा वदसे प्रीतिमहं करोमि किं मे ९१ वचसा चरितं वदा
 भिरांभोरहमुद्योगविधायकेशराक्षसः॥ मनसा कृतिमीश्वरस्य सेवे शिरसा चैव सदा शिवं
 नमामि ९२ आद्याविद्याहृदयानिर्गतिवाद्याविद्याविद्यते त्वत्प्रसादात्॥ सेवानित्यं श्री

करत्तदा जंभावेमुक्तेर्भाजनं रामोले ९३ हरीकृतानि डुरितानि डुरक्षराणि दोर्भाग्यदुःख
 भयदानि च डुर्वचंसि ॥ सारं त्वदीयचरितं नितरां पिबंतं गौरीवामामिह समुद्धरसत्कदोक्षेः
 ९४ सोमकलाधरमोक्षो कोमलघनकंधरे महामनसि ॥ स्वामिनिगिरिजानाथे मामक
 हृदयं निरंतरं रमतां ९५ भक्तिर्महेशपदपुष्करमावदंतिकादंबिनीव कुरुते परितोषव
 र्षां ॥ तैः पूजितं यस्य मनस्तदा कंतं जन्म नस्य मखिलं सफलं च नान्यत् ९६ सारना
 तेन यने तावेव करोस एव कृतकृत्यः ॥ ध्यायेद्यो येन भर्गं वदतीक्ष्णैस्ते सदा चितः स्मरतिः ९७
 अतिमृदुलोत्तवचरणावति कविणं मे मनोभवानीश ॥ इति विचिकित्सां संत्यज शिवकथम
 यास्ते गिरिनां तथा प्रविश ९८ धैर्या कुत्रो न निभृतं रभसादा हृष्य भक्तिश्चरत्तया ॥ ९९
 पुरहरचरणालोमे हृदयमदेभं बधानचिद्यंत्रैः ॥ ९९ ॥ प्रचलति भीतिः प्रगल्भप्रीत्या

मदवानेष मनः कडंगरीयः ॥ परिगृह्य नयनेन भक्तिरिज्वा परमस्थाणुपदं दृढं नमा
 मि ॥ १०० ॥ इती श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्य श्रीमच्छंकराचार्यविरचिता
 शिवानंदलहरी समाप्ता ॥ श्रीशंकरचरणार्पिताः स्तु ॥ ॥ ॥ ॥
 अदृष्टदोषान्मतिविभ्रमाद्वायत्किं नूतं लिखितं मये ह ॥ तत्सर्वमार्थैः परि
 शोधनीयं कोपनं कुर्यात्खलु त्वेव नस्य ॥ १ ॥ आवल्लोपाभिधेय हरिणा
 लिखिता मन्मथसंबत्कात्तिक छलत्रयोदश्यां नरगुंदापत्तने ॥ शके १७५७ ॥ १२
 श्रीराम जयराम जयजयराम ॥ ॥ ७ ॥ ॥ श्रीकुलदेवताभ्यो नमः

१२

॥ श्री ॥
२२

इति

॥ शिवानन्दलहरी ॥

समाप्ता ।

१२